

Nr 183.

Uppläst och godkänd i första kammaren den 19 augusti 1914.

» » » i andra kammaren den 19 augusti 1914.

Riksdagens skrivelse till Konungen, nr 183, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid m. m.

(Särskilda utskottets nr 1 utlåtande nr 24.)

Till Konungen.

I en den 4 augusti 1914 till riksdagen avlåten proposition, nr 265, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bemyndiga Eders Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med de såsom bilagor vid statsrådsprotokollet fogade förslag, utfärda reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid samt kungörelse om ändrad lydelse av §§ 1, 4 och 6 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906.

Vid den granskning, som riksdagen underkastat förslaget till reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid, har riksdagen hyst någon tvekan om, huruvida icke de i § 9 föreslagna avlöningsbeloppen borde i vissa fall undergå någon jämkning. Likaså har riksdagen hyst en viss betänksamhet att bestämma avlöning för personal i olika tjänsteklasser utan att äga kännedom om personalens antal i tjänsteklasserna. Riksdagen har emellertid inhämtat, att proportionen mellan de olika tjänstegraderna under fred avses att i allmänhet upprätthållas även under krig. På grund härav och då riksdagen under förhandenvarande förhållanden icke ansett sig med hänsyn till ärendets brådskande natur medhinna att ingå i en detaljgranskning av förslaget, har riksdagen funnit sig böra lämna de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna avlöningsbeloppen utan anmärkning. Riksdagen har dock ansett, *Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 14 saml. 50 häft. (Nr 183.)* 1

att vid nu angivna förhållanden reglementet bör erhålla en provisorisk karaktär och utfärdas att gälla endast till och med utgången av år 1915, och att tillfälle bör beredas nästkommande års riksdag att taga ärendet under förnyad och definitiv prövning.

Då avfattningen av § 15 i samma förslag icke utgör ett riktigt uttryck för vad med stadgandet avses, har riksdagen vidtagit erforderlig jämkning i formuleringen.

Mot förslaget till kungörelse om ändrad lydelse av vissa §§ i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig har riksdagen icke haft något att erinra.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, be-
myndigat Eders Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med härvid såsom bilagor A och B fogade förslag, utfärda reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid samt kungörelse om ändrad lydelse av §§ 1, 4 och 6 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906.

Stockholm den 19 augusti 1914.

Med undersätlig vördnad.

Bil. A.

Förslag

till

reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid (krigsavlöningsreglemente).

I. Allmänna bestämmelser.

§ 1.

Detta reglemente äger tillämpning allenast å personal, tillhörande mobiliserat truppförband, stab, formation o. s. v. under krigstjänstgöringstid. Denna tid inträder med den dag, då order om mobilisering utfärdas, och upphör med sista demobiliseringsdagen. Där personal senare än förstnämnda dag inträffar å den ort, som i inställelseorder eller kungörelse anges, anses krigstjänstgöringstiden inträda med dagen efter inställelsen å nämnda ort.

§ 2.

Den personal, varå detta reglemente är tillämpligt, utgöres av:

- 1) *Militär och civilmilitär personal*, till vilken hänföres:
 - a) sådan personal å stat;
 - b) » » över stat;
 - c) » » i reserv;
 - d) f. d. sådan personal, tjänstgöringsskyldig i krigstid;
 - e) i armén kvarstående officerare;
 - f) officerare vid Väg- och vattenbyggnadskåren; samt
 - g) inkallade värnpliktiga.
- 2) *Civil personal*, till vilken hänföres:
 - a) sådan personal i lantförsvarets tjänst;
 - b) » » i annan statens tjänst; samt
 - c) » » , som i fred ej har anställning i statens tjänst.

§ 3.

De förmåner, som kunna under krigstjänstgöringstiden tillkomma personalen, äro:

- a) *avlöningsförmåner* enligt bestämmelserna i detta reglemente, nämligen:
 - 1) *krigsavlöning*, vartill hänföras krigslön, krigslönetillägg, hästlega och krigsremonteringsersättning för egna tjänstehästar ävensom representationsersättning;
 - 2) *fredsavlöning*, vartill hänföres personalen tillförsäkrade avlöningsförmåner i fred;
 - 3) *resekostnads- och traktamentsersättning*;
 - 4) *krigsutrustningsersättning* och *krigsutrustningsbidrag*.
- b) *naturaförmåner* eller motsvarande gottgörelse, nämligen:
 - 1) krigsportion och krigsration för egna tjänstehästar enligt föreskrifterna i krigsförplägnadsreglementet;
 - 2) krigsutrustning, för vilken krigsutrustningsersättning ej utgår, gottgörelse för förlorade och kostnadsfri istandsättning av egna krigsutrustningspersedlar enligt föreskrifterna i krigsmaterielreglementet;
 - 3) fri läkarvård, fri veterinärvård och skoning för egna tjänstehästar samt fria läkemedel för personal och egna tjänstehästar enligt föreskrifterna i krigssjukvårds- och krigsveterinärreglementena;
 - 4) tjänstefrimärken, tjänstebrevkort eller motsvarande frankotecken vid postbefordran enligt föreskrifterna i krigspostreglementet;

- 5) fri transport å krigsjärnväg under tjänstledighet enligt föreskrifterna i militära järnvägsreglementet;
- 6) naturaförmåner, som enligt vederbörandes prövning äro jämlikt grunderna för gällande stater och bestämmelser i fred avsedda att utgå jämväl under krigstjänstgöringstiden; samt
- 7) övriga naturaförmåner, som kunna varda i vederbörlig ordning tilldelade personalen.

§ 4.

1. Krigsavlöning åtnjutes under krigstjänstgöringstiden av:
 - a) militär och civilmilitär personal; samt
 - b) civil personal, som, utan att eljest vara i statens tjänst, jämlikt särskilt avtal placeras vid mobiliserat truppförband, stab, formation, anstalt, styrelse, verk eller inrättning.
2. Fredsavlöning enligt i fred gällande stater och övriga föreskrifter bibehålles under krigstjänstgöringstiden av civil personal med anställning i statens tjänst.
3. Resekostnads- och traktamentsersättning utgår enligt i detta reglemente stadgade grunder till all den personal, varå reglementet är tillämpligt.
4. Krigsutrustningsersättning och krigsutrustningsbidrag utgå för egna krigsutrustningspersedlar enligt i detta reglemente stadgade grunder till personal, varå reglementet är tillämpligt.

§ 5.

1. Till personal, som åtnjuter krigsavlöning, utgå icke densamma å stat tillförsäkrade fredsavlöningsförmåner eller pension och fyllnadspension ur arméns pensionskassa.

Sådan personal tillkommande pension och fyllnadspension från arméns pensionskassa ävensom inkvarterings- och servisbidrag av stad uppbäras för krigstjänstgöringstiden av statsverket.

2. För delägare i arméns pensionskassa, arméns änke- och pupillkassa eller arméns nya änke- och pupillkassa erlägger statsverket stadgade avgifter för den tid, varunder delägare uppbär krigsavlöning.

§ 6.

Där för personal, som bibehåller i fred innehavande befattning, krigsavlöningen understiger samma personal tillförsäkrad fredsavlöning, vill Kungl. Maj:t på förslag av vederbörande chef eller myndighet förordna om gottgörelse.

II. Krigslön.

§ 7.

Krigslön åtnjutes såsom intjänt i förskott för lönetermin. Varje månad indelas i tre löneterminer, den första från och med den 1, den andra från och med den 11 samt den tredje från och med den 21 dagen i månaden.

§ 8.

För personal, som ej befinner sig å mobiliserings- eller demobiliseringsorten, uppdelas krigslönen i två särskilda belopp, varav det ena skall finnas att uppbära i krigstjänstgöringsorten och det andra för löntagarens räkning avsättas i bank enligt föreskrifterna i krigskassareglementet.

§ 9.

Krigslön utgår med följande belopp för varje tjänsteklass och lönetermin:

T j ä n s t e k l a s s .	Att uppbäras i krigstjänstgöringsorten.		Att avsättas i bank.		Summa krigslön.	
	Kronor.	Öre.	Kronor.	Öre.	Kronor.	Öre.
Generalsperson	200	—	225	—	425	—
Överste	150	—	180	—	330	—
Överstelöjtnant	130	—	135	—	265	—
Major	120	—	120	—	240	—
Kapten	100	—	90	—	190	—
» ¹⁾	30	—	20	—	50	—
Löjtnant	60	—	55	—	115	—
» ¹⁾	25	—	15	—	40	—
Underlöjtnant	50	—	50	—	100	—
» ¹⁾	20	—	15	—	35	—
Fanjunkare	45	—	50	—	95	—
» ¹⁾	15	—	15	—	30	—
Sergeant	40	—	35	—	75	—
» ¹⁾	15	—	10	—	25	—
Distinktionskorpral	10	—	5	25	15	25
Korpral, v. korpral	8	—	4	50	12	50
Menig	5	—	3	10	8	10

¹⁾ Inkallad värnpliktig.

§ 10.

1. Konstituering av militär och civilmilitär personal till högre tjänsteklass medför rätt till motsvarande högre krigslön, även om konstitueringen endast avser krigstjänstgöringstiden.

2. Till vilken klass civil personal, som äger åtnjuta krigslön, är beträffande krigslön hänförlig, bestämmes i det personliga avtal angående krigstjänstgöringen, som med vederbörande chef eller myndighet skriftligen upprättas.

3. Förändring i lönebelopp på grund av ändrad tjänsteklass inträder först med nästföljande lönetermi.

§ 11.

1. Krigslön bibehålles av tjänstlediga, sjuka och sårade, så länge krigstjänstgöringstiden för dem fortfar.

2. Den, som undergår straffarbete, äger icke åtnjuta under strafftiden till betalning förfallen krigslön. Den, som undergår fängelsestraff, åtnjuter därunder förfallande krigslön allenast till det belopp, som i § 9 angives såsom avsett att avsättas i bank.

3. Tillfångatagen personal äger ej från egen armé uppbära annan under fångenskapen till betalning förfallen krigsavlöning än den del av krigslönen, som är avsedd att avsättas i bank.

4. Utan känd anledning frånvarande är icke berättigad till krigslön, som under frånvaron förfaller till betalning.

Vid återinträde i tjänstgöring återvinnes dock rätt till krigslön för sådan termi, för vilken beträffande all därunder inträffad frånvaro visas förfall, som vederbörande chef godkänner.

§ 12.

Genom avdrag å krigslönen äger statsverket uttaga ersättning, som personal på grund av felaktigt förhållande i tjänsten eller eljest i vederbörlig ordning förklarats skyldig att till statsverket erlægga.

III. Krigslönetillägg, hästlega och krigsremonteringsersättning för egna tjänstehästar.

§ 13.

1. Officer eller likställd, som innehar befattning, för vilken lönetillägg för egen tjänstehäst finnes å stat i fred uppfört, åtnjuter för varje

befintlig dylik tjänstehäst krigslönertillägg med 15 kronor för lönetermin på sätt för krigslön finnes i § 7 stadgat.

2. För annan befintlig egen tjänstehäst, anskaffad på grund av gällande föreskrifter, utgår hästlega förskottsvi med 50 kronor för lönetermin.

3. Krigslönertillägg och hästlega uppbäras i krigstjänstgöringsorten, om därtill berättigad personal befinner sig vid det truppförband, stab, formation o. s. v., där hästen redovisas, men avsätts eljest för vederbörandes räkning i bank.

4. Därest till krigslönertillägg eller hästlega berättigad personal, som tillika med egen tjänstehäst varit utan känd anledning frånvarande, med tjänstehästen återinträder i tjänstgöring, må för lönetermin, för vilken sådan personal jämlikt § 11 mom. 4 äger åtnjuta krigslön, utgå jämväl krigslönertillägg eller hästlega.

§ 14.

1. Därest tjänstehäst under krigstjänstgöringstiden utan ägarens förvällande gått förlorad eller blivit till vidare användning oduglig, må till dess ersättande åt personal, som icke åtnöjes med att få till sig med full äganderätt överlåten en staten tillhörig häst, utgå krigsremonteringsersättning mot skyldighet att utan dröjsmål fylla vakansen.

2. Krigsremonteringsersättningens belopp fastställs av Kungl. Maj:t med hänsyn till gängse priser.

3. Hästägares rätt till förlorad eller oduglig tjänstehäst, som blivit ersatt, övergår till statsverket; dock att ersatt häst, som tillrättakommit eller återvunnit tjänstduglighet, må av ägaren återtagas mot överlämnande till statsverket av mottaget vederlag.

IV. Representationersättning.

§ 15.

Till underhåll m. m. åt personal, som uppehåller sig i vederbörandes kvarter utan att tillhöra detsamma, åtnjuter nedan upptagna personal för innehavande befattning under den tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, representationersättning förskottsvi för lönetermin med nedanstående belopp:

högste befälhavaren för fälthären	1,500 kr.
arméchef, chef för självständig häravdelning, generalstabschef	
i högkvarteret	1,000 »

arméfördelningschef, kavallerifördelningschef, chef för självständig brigad, etappchef..... 500 kr.

V. Resekostnads- och traktamentsersättning.

§ 16.

1. Till personal, som åtnjuter krigsavlöning, utgår för tjänsteresa under krigstjänstgöringstid enligt avgiven räkning resekostnadsersättning samt därjämte för sådan resa utom krigsskådeplats och för tjänstgöring å annan ort utom krigsskådeplats, än där vederbörligt truppförband, stab, formation o. s. v. befinner sig, krigstraktamentsersättning.

2. För färd i trupp utgår icke någon resekostnads- eller traktamentsersättning.

§ 17.

1. Resekostnadsersättning — omfattande gottgörelse för nödigt transportmedel för egen person jämte hästskötare och upppassare, för betjänt åt personal, som enligt i fred gällande resereglemente äger medföra sådan, samt för egna tjänstehästar och medförda utrustningseffekter ävensom inom krigsskådeplats för oundgängligen erforderlig förplägnad och kvarter — utgår med de verkliga utgifternas belopp enligt behörigt kvitto eller annat bevis, som vederbörande chef eller myndighet godkänt.

2. Vid bedömande av vad är att anse såsom nödigt transportmedel skola i fred gällande resereglementes bestämmelser tjäna till ledning.

§ 18.

1. Krigstraktamentsersättning utgår för varje använt dygn från midnatt till midnatt eller del därav med följande belopp, nämligen:

T j ä n s t e k l a s s	Kronor	
Generalsperson	7	—
Överste, överstelöjtnant och major	6	—
Kapten, löjtnant och underlöjtnant	5	—
Fanjunkare, sergeant, distinktionskorpral, korpral, v. korpral och menig	4	—

2. Vid bestämmande av krigstraktamentsersättningens belopp för den i § 10 mom. 1 och 2 omnämnda personalen gälla däri i fråga om krigslön meddelade föreskrifter.

§ 19.

Civil personal, som bibehåller fredsavlöning, åtnjuter under krigstjänstgöringstiden för tjänsteresa och tjänstgöring å annan ort än freds-tjänstgöringsorten såväl resekostnadsersättning för transportmedel enligt § 17 som traktamentsersättning enligt resereglementet.

VI. Krigsutrustningsersättning och krigsutrustningsbidrag.

§ 20.

1. *Krigsutrustningsersättning* eller *krigsutrustningsbidrag* utgår med visst belopp för en gång till envar vid mobiliserat truppförband, stab, formation o. s. v. anställd, som, på sätt genom vederbörlig fältutrustningslista eller annorledes blivit bestämt, själv skall ombesörja anskaffning av reglementerad krigsutrustning för egen person eller tjänstehäst.

2. *Krigsutrustningsersättning* åtnjutes:

a) av personal, som först på grund av krigstjänstgöringen är skyldig att anskaffa och underhålla egna krigsutrustningspersedlar, med 800 kronor för officer, fanjunkare och likställda, med 400 kronor för sergeant och likställd samt med 200 kronor för personal av manskaps grad såsom ersättning för nämnda anskaffning och underhåll;

b) av personal, åt vilken är medgiven rätt att vid övergång till krigsfot göra sig beriden å egen tjänstehäst, för vilken ersättning ej finnes i fredstid å stat uppförd, med 200 kronor för varje sådan häst såsom ersättning för anskaffning och underhåll av krigsutrustningspersedlar för hästen.

3. *Krigsutrustningsbidrag* åtnjutes av personal, som under fredstid är skyldig att anskaffa egna krigsutrustningspersedlar, med 200 kronor för officer, fanjunkare och likställda, med 100 kronor för sergeant och likställd samt med 50 kronor av personal av manskaps grad såsom bidrag till krigsutrustningspersedlars underhåll under krigstjänstgöringstiden.

VII. Avlöningsförmåner vid övergång till krigsfot och återgång till fredsfot.

§ 21.

1. I fred intjänta avlöningsförmåner, utgående från fjärde huvudtiteln, förfalla till betalning dagen före krigstjänstgöringstidens inträde.
Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 14 saml. 50 häft. (Nr 183.) 2

2. Från och med första krigstjänstgöringsdagen till nästföljande lönetermins början åtnjuter till krigslön berättigad personal sådan lön, beräknad för varje dag till $\frac{1}{10}$ av krigslönen för en termin, att tillika med krigslönen för nästföljande lönetermin förskottsvis helt uppbäras. Samma bestämmelser gälla ock beträffande första utbetalning av krigslönstillägg och hästlega.

3. Från de i mom. 1 och 2 omförmälda avlöningsbelopp avdrages för den till krigslön berättigade personal, som redan för löpande månad uppburit lön på stat och övriga i förskott utgående kontanta förmåner, ett belopp, som motsvarar nämnda fredsförmåner. Omförmälda avdrag beräknas för dag till $\frac{1}{30}$ av summan utav de i förskott erhållna fredsavlöningsmedlen för den del av månaden, varunder krigslön utgår.

4. Efter krigstjänstgöringstidens utgång äger personal, som frånträder krigsavlöning och tillträder lön på stat under fjärde huvudtiteln, att från utgången av sista krigslöneterminen uppbära sin lön på stat och övriga i förskott utgående kontanta fredsförmåner efter i mom. 3 angiven beräkning för återstående del av löpande månad.

§ 22.

1. För färd vid samling till krigstjänstgöring från hemvistet i kyrkobokföringsorten eller tjänstgöringsort i fred till första krigstjänstgöringsort samt för färd vid hemförlovning från ort, där krigstjänstgöring upphört, till hemvist eller fredstjänstgöringsort erhåller personal, med det undantag i mom. 2 här nedan stadgas, resekostnadsersättning enligt § 17 samt traktamentsersättning enligt resereglementet, dock att vid färd i trupp åtnjutes allenast traktamentsersättning enligt den i fredsavlöningsreglementet stadgade lägre beräkningen.

2. För dylika färder erhåller manskap, samtliga värnpliktiga däri inberäknade, traktamentsersättning, vid färd i trupp efter 50 öre för dag och vid enskild resa efter 2 kronor för dag, varjämte vid enskild resa ersättning jämväl utgår för varje nödigt nattkvarter med 1 krona.

3. Efter vilken klass av resereglementet traktamentsersättning enligt denna paragraf skall utgå till civil personal utan anställning i statsverkets tjänst bestämmes i det i § 10 mom. 2 omförmälda avtal.

§ 23.

Åt personal, som efter sista demobiliseringsdagen för truppförbandet, staben, formationen o. s. v. bliver, utan att i fred vara å stat anställd, bibehållen vid sin tjänstgöring, samt åt under krigstjänstgöringstiden

utan känd anledning frånvarande eller tillfångatagen personal, som först efter sista demobiliseringsdagen återkommer, äger arméförvaltningens civila departement bestämma den ersättning, vartill sådan personal kan jämlikt grunderna för detta reglemente anses berättigad.

VIII. Avlöning åt krigsfångar från fientlig armé.

§ 24.

Fientlig armé tillhörande officer eller likställd från land, med vilket överenskommelse träffats om ersättning för förskjuten avlöning åt krigsfångar, åtnjuter under fångenskap avlöning för lönetermin med belopp, som motsvarar vad av krigslön för jämförlig grad enligt § 9 uppbäres i krigstjänstgöringsorten.

Bil. B.

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av §§ 1, 4 och 6 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906.

§ 1.

1. Envar, som, efter det order om allmän mobilisering utfärdats, åtnjuter krigsavlöning, äger rätt att från och med den dag, då tjänstgöringen tager sin början, för varje dag bekomma en portion.

Skulle endast en del av krigsmakten ställas på krigsfot, tillkommer portion enligt denna förordning allenast dem, vilka tjänstgöra vid denna del.

2. Under tjänstledighet och permission upphör all rätt till förplägnad.

3. Krigsfångar åtnjuta portion i enlighet med bestämmelserna för arméns manskap.

§ 4.

1. Då hinder uppstått för utlämnande av portion till därtill berättigade, utbetalas i stället ersättning med det belopp, utspisningen verkligen betingat.

Den, som åtnjuter krigstraktamente, utbekommer dock ej dylik ersättning.

2. Den, som råkat i krigsfångenskap eller avvikit från sitt truppförband, tillerkännes icke ersättning för tiden för uteblivandet.

§ 6.

1. Sedan order om mobilisering utfärdats, utfodras arméns hästar ävensom officerares och likställdas egna tjänstehästar enligt krigsrationsstat.

På samma sätt utfodras även hästar, som tillfälligtvis tagas i anspråk för arméns behov, därest icke genom särskilt avtal annorlunda bestämts.

2. Med avseende å krigsrationsstatens tillämpning gäller:

att mängden av stråfoder vid kall väderlek och minskade ansträngningar i allmänhet ökas på bekostnad av kraftfordret (havre o. d.) och att draghästar i regel erhålla mera stråfoder och mindre kraftfoder än ridhästar;

att för utfodring av sjuka hästar nödiga ändringar i staten må företagas enligt vederbörande veterinärs bestämmelser; samt

att högste befälhavare, arméchef, chef för häravdelning samt kommandant i fästning, som förklarats i krigstillstånd, äga rätt att, då så befinnes nödvändigt, efter att hava inhämtat vederbörande veterinärs yttrande, tillfälligtvis ändra (öka eller minska) mängden av foderartiklar i krigsrationsstaten för underlydande trupper.

3. Sjuk, sårad, tjänstledig eller saknad officer eller likställd, erhåller, så länge han kvarstår i rullorna, ration för egen tjänstehäst, så ock i krigsfångenskap varande för tjänstehäst, som ej medföljt denne i fångenskapen. Avföres ägaren ur rullorna, utgår rationen för hästen, intill dess denne blivit till honom eller hans rättsinnehavare överlämnad.

4. Rationen utbekommes i enlighet med vad i § 3 angående portionen är stadgat.

5. Då hinder uppstått för utlämnande av ration, utbetalas i stället ersättning med det belopp, som utfodringen verkligen betingat.